

Нова година поново је донела промене за жене којима ће за одлазак у пензију сада требати два месеца живота више него што је то било до 31. децембра 2022. године. План је да се до 2032. услови за одлазак у пензију изједначе за мушкарце и жене. И док ће жене тек за једну деценију у пензију одлазити са 65 година, као и мушкарци, говори се и о могућности рада до 70. рођендана.



Од 1. јануара важе нови услови за пензионисање, према коме ће за остваривање овог права женама бити потребно 63 године и шест месеци живота, и најмање 15 година стажа. За мушкараце ће и даље важити исти услови – 65 година живота и најмање 15 година стажа.

Стручњаци кажу да постоје јасни аргументи зашто се изједначавају старосне границе за пензионисање и да је то случај и у другим државама.

Ово је предвиђено одредбама Закона о ПИО, који се примењује од 1. јануара 2015. године, а прописано је да се старосна граница као један од услова за остваривање

права на старосну пензију за жене постепено повећава сваке године за по два месеца, како би се постигао циљ - да се до 2032. године изједначи услов за мушкарце и жене, када би запослени без обзира на пол одлазили у пензију са 65 година.

Kada žene odlaze u penziju

Godina odlaska u penziju	Godine života	Stož osiguranja
2021.	63g 2m	15
2022.	63g 4m	15
2023.	63g 6m	15
2024.	63g 8m	15
2025.	63g 10m	15
2026.	64g	15
2027.	64g 2m	15
2028.	64g 4m	15
2029.	64g 6m	15
2030.	64g 8m	15
2031.	64g 10m	15
2032.	65g	15

Програмска директорка Центра за социјалну политику и редовна професорка на Факултету за економију, финансије и администрацију Гордана Матковић за Еуроџуз Србија каже да се овим изједначавањем услова за остваривање права на пензију ишло на смањење, редистрибуцију у оквиру система пензијског осигурања.

Да ли је ово корак ка равноправности полова за неке је дилема. Већ неко време актуелна је тема да су жене у нашем друштву оптерећеније неплаћеним кућним радом, уз то, по обичају, на истим пословима мање су плаћене од својих мушких колега. И док се мало шта ради да се и у наведеном равноправно третирају жене и мушкарци, када су услови за одлазак у пензију у питању иде се ка изједначавању.

Матковић објашњава да изједначавање старосне границе за одлазак у пензију не значи да не постоји потреба за интервенцијом државе из буџета, али не у оквиру пензијског

осигурања.

"Ако постоје разлози који упућују на то да жене додатно треба да се подрже или да њихове плате треба да се изједначе са платама мушких колега на истим пословима, онда није пензијско осигурање где треба да се интервенише. Исто тако ако су жене више оптерећене пословима ван куће, такође не треба интервенција да буде у оквиру пензијског осигурања. Такође оно што морамо да водимо рачуна опет ако се држимо концепта осигурања, то је чињеница да жене живе дуже од мушкараца, јер чак и када се изједначи пензијска граница, жене ће у просеку душе примати пензију", прецизира она.

Добра вест је, како каже, да људи живе све дуже и да су све здравији.

"Онда дужи рад сам по себи не би требало да представља проблем, али морају да постоје и у оквиру пензијског система и ван њега подршке које ће то да омогуће, као што треба да постоји простор да се евентуално оде раније у пензију, као што су инвалиска пензија, многе земље имају и личне инвалиднине", каже професорка.

На радном месту до 70. рођендана?

Матковић подсећа и да је када се уводио пензијски систем, старосна граница за одлазак у пензију била 70 година.

"Ако хоћемо историјски да гледамо, за то време то је била дубока старост јер се живело много краће него данас", објашњава она.

Поновно разматрање враћање на овакве услове за остварење пензије све су учесталије у развијеним земљама Европе.

Грађани Црне Горе, Хрватске и Пољске у пензију иду са навршених 67 година живота.

Исти је случај и са Немачком у којој се најављују и даља померања старосне границе на 69 година. Велика Британија и Финска су повећали границу на 68 година.

О раду до 70. рођендана ранијих година било је речи и у Србији. Иницијатива за овакву измену Закона о раду постојала је још 2019. године, а како је било предложено, запослени би могао да остане у радном односу још пет година после испуњења услова за старосну пензију, ако то сам жели и ако постоји потреба послодавца за његовим радом.

Матковић сматра да такву одлуку треба довести само уз добре претходне анализе и промишљање свих индикатора.

"Треба да се гледа колико се продужава очекивано трајање живота, самим тим колико се продужава број година током којих се прима пензија. Треба имати у виду и то да се продужава очекивано трајање живота, али један добар део тог продужења подразумева да су то то заправо године са неком врстом проблема. Онда мора да се гледа и какава је структура привреде, да ли су код нас то послови које физички људи могу да издрже у тим годинама", објашњава она.

У супротном, наводи, суочићемо се само са том могућношћу да једног дана преко ноћи, да бисмо испратили оно што се ради у другим државама, померамо старосну границу и ако то за нас неће бити примерено.

(Еуроњуз Србија)